

Täysistunto

Torstai 11.11.2021 klo 16.00—20.16

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 195/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Avaan keskustelun. Edustaja Aittakumpu, poissa. — Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.07 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä luodaan tukiohjelma nopeille laajakaistayhteyksille alueilla, joille ne eivät markkinaehtoisesti rakennu ennen vuotta 2025. Digitaalisen infrastruktuurin strategian mukaan tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikilla olisi mahdollisuus vähintään 100 megan nettiyhteyteen, jonka nopeus voidaan kasvattaa yhteen gigaan. Lakimuutoksessa asetetaan nopeusvaatimus, jonka mukaan tukiohjelmaan kuuluvat vain ne verkot, jotka luotettavasti saavuttavat tämän 100 megan latausnopeuden. Tuki kohdentuu vain kiinteään teknologian varaan rakennetuille verkoille. Nykyisinhän suurin osa kiinteistä nettiyhteyksistä toteutetaan valokuidulla. EU:n elpymisvälineestä on haettu tukea tähän projektiin 50 miljoonaa, siis tätä omaa rahaamme. Ensi vuodelle on budjetoitu 15 miljoonaa.

Hyvät tietoliikenneyhteydet ovat nykyaikana elinehto. Se huomattiin esimerkiksi viime vuonna, kun koronan takia koko yhteiskunta joutui ottamaan valtavan digiloikan. Hyviä ja nopeita nettiyhteyksiä pidetään itsestäänselvyytinä, ja niistä on tullut suorastaan välttämättömyys jo turvallisuuden ja huoltovarmuudenkin kannalta. Silti meillä on yhä edelleen alueita, joilla nettiyhteydet eivät toimi riittävän hyvin ja varmasti. Syrjäseuduilla nettiyhteyden toiminnassa on parantamisen varaa.

Kotimaakunnassani Satakunnassa 91 prosenttia väestöstä on 100 megan nettiyhteyden tavoitettavissa. Kuntien välillä on kuitenkin valtavia eroja. Kotikunnassani Kankaanpäässä kattavuus on 100 prosenttia, mutta esimerkiksi Harjavallassa vain 69 prosenttia asukkaista on 100 megan laajakaistayhteyden tavoitettavissa. Kyseessä on kuitenkin merkittävä teollisuuskaupunki. 5G-verkosta saa moni Satakunnassa ja muuallakin Maakunta-Suomessa vain haaveilla. Ne kunnat, joissa valokuituverkkoa on kehitetty, erottuvat positiivisesti laajakaistayhteyksien kattavuuskartalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 132/2021 vp

Pitää huomioida myös se, että hyvät langattomatkin yhteydet vaativat rinnalleen tukevaa kiinteää verkkoa. 5G-tukiasemille yhteys vedetään valokuitua pitkin. Valokuituverkon alkuinvestointi voi olla suuri, mutta se on luotettava ja kattaa tarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Joku saattaa vastustaa valtion tukea sillä periaatteella, että se kilpailisi markkinaehtoisten toimijoiden kanssa. Tästä ei ole kyse, vaan tukea suunnataan alueille, joille ei ole taloudellisesti kannattavaa rakentaa verkkoyhteyksiä markkinaehtoisesti. Valtion tuella rakennettuja valokuituverkkoja voivat hyödyntää kaupallisetkin toimijat.

Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä olevaa hallituksen esitystä on helppo kannattaa. Se parantaa syrjemässä asuvien ihmisten asemaa ja luo siten yhdenvertaisuutta myöskin samalla. Huomauttaisin, että viimeisimpien tietojen mukaan etätyön yleistyessä jopa 127 kuntaa on saanut nettomuuttovoittoa ja suunta käy pääkaupunkiseudulta muualle maakuntiin. Tästä on yllättynyt jopa arvostettu aluetutkija Timo Arokin. Digitalisaation ja laajakaistayhteyksien merkitys on tässä kehityksessä aivan oleellista. Etätyö ja digitalisaatio vähentävät myös pendelöintiä ja siitä aiheutuvia ilmastopäästöjä.

Esitys on myös Euroopan komission vuodelle 2025 asetettujen tavoitteiden sekä liikenne- ja viestintäministeriön strategian mukainen. Toimivat nettiyhteydet takaavat alueiden elinvoimaa, ja ne turvaavat samalla palvelujen saavutettavuutta, mikä on nyt digitalisaation aikakaudella aivan ensiarvoisen tärkeää. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

18.11 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt on käsittelyssä laajakaista-asia, ja monessa kunnassa tähän laajakaista-asiaan on toki törmätty, ja välillä tuntuu, että jossakin paikassa niitä rakennetaan paljon, jossakin paljon vähemmän ja jossakin tulee taloudellisia vaikeuksia ja sitten haetaan rahoitusta ja rahoitusta saadaan ja rahoitusta ei saada, ja sitten jossakin on infraa jopa myytykin, näitä verkkoja. Mutta jos ministeri olisi ollut paikalla, olisi ollut mielenkiintoista kysyä: miten tämä kokonaisuus on niin kuin hallinnassa, miten se on semmoinen kartasto piirretty näiden verkkojen osalta, mitkä ovat minkälaisia ja minkä vahvuisia verkkoja, kun en ole oikein nähnyt semmoista kartastoa missään, ja varsinkin, onko se kartasto ajan tasalla? Olisihan se ihan hyvä tietää kokonaisuutena, miten se olisi ajan tasalla, mutta oikeastaan missään en ole vielä nähnyt tällaista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

18.12 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kun olen aina näissä laajakaista-asioissa ennenkin tuonut sitä asiaa esille, niin tuon myös tässä yhteydessä, että on ihan oikein, että maaseudulle rakennetaan tuetusti laajakaistayhteyksiä, valokuituyhteyksiä, mutta olisi myös syytä huomioida, että sen valokuidun vetäminen aivan jokaiseen talouteen loppuun asti ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista, vaan se loppujakelu on mahdollista suorittaa myös dedikoidulla, sille alueelle omistetulla langattomalla yhteydellä — mikä sen ajan paras tekniikka onkaan, tänä päivänä se on jo 5G, aiemmin se oli 4G. Se loppujakelu on toteutettavissa ilman, että niin sanotusti joka savuun vedetään se valokuitu yhteiskunnan rahoilla.

Toisena ongelmakohtana nostaisin esille sen, että monesti kaava-alueilla, joissa tuettua laajakaistaa ei ole vaan se perustuu operaattoreiden kaupallisiin yhteyksiin, se laajakaistan laatu ja saatavuus ei ole ollenkaan niin hyvä kuin sen pitäisi olla, eli ei ole saatavilla valo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 132/2021 vp

kuitua. 4G-yhteys on paras saatavilla oleva laajakaistayhteys, ja sen laatu riippuu liiaksi ajankohdasta, milloin sitä käytetään — milloin verkossa on kuormaa — ja ei periaatteessa rahallakaan ole saatavissa parempaa. Eli valtion pitäisi kiinnittää huomiota myöskin niiden kaava-alueiden, jotka sijaitsevat kaupunkien ydinkeskustojen ulkopuolella, laajakaistan saatavuuteen ja laatuun. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.